

Najaarsnota 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
Aanbiedingsbrief.....	5
Inleiding /resultaat.....	7
Pijler 1 Bestuur en participatie.....	9
Pijler 2 Zorg.....	11
Pijler 3 Economie, werk en recreatie.....	13
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	14
Pijler 5 Middelen en Ondersteuning.....	16
Recapitulatie.....	18

Aanbiedingsbrief

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de najaarsnota 2023. Dit is het tweede bijstellingsmoment van 2023. Met dit document willen wij u informeren over de financiële stand van zaken met betrekking tot het lopende begrotingsjaar. Bij het opstellen van de najaarsnota is uitgegaan van de cijfers over de eerste negen maanden van 2023. Dat betekent dat richting de jaarrekening 2023 nog nieuwe voor- of nadelen zichtbaar kunnen worden.

Bij de begroting 2023 en de najaarsnota 2022 zijn extra middelen (€ 0,5 mln) gereserveerd voor het dempen van de hogere energielasten voor verschillende groepen binnen onze gemeente. We zouden hierop bij u terugkomen indien het gereserveerde bedrag onvoldoende zou blijken te zijn. Zoals het nu lijkt verwachten we dat dit budget ruimschoots voldoende is. Bij de jaarrekening 2023 maken we de financiële balans op en kan het (verwachte) overschot terugvloeien in de algemene middelen. Opgemerkt wordt dat we ons blijven inzetten voor energiearmoedebestrijding maar dat de bekostiging hiervan uit separate budgetten plaatsvindt

In de najaarsnota 2023 treft u de noodzakelijke bijstellingen aan. Deze financiële bijstellingen zijn voor het grootste deel incidenteel van aard en zijn nodig om de budgetten actueel te houden en om een goede basis te hebben voor het opstellen van de jaarrekening 2023. Een klein deel van de bijstellingen is naar zijn aard structureel van karakter en werkt door in de begroting 2024. Deze mutaties worden (middels een administratieve wijziging) verwerkt in de begroting 2024 en hebben daarbij effect op de structurele begrotingsruimte.

De bijstellingen leiden tot een positief resultaat van deze 'najaarsnota' van € 2.940.451. Hiervan is € 211.149 structureel negatief en € 3.151.600 incidenteel positief van karakter. U wordt voorgesteld om hiervan een bedrag van € 2.190.451 toe te voegen aan de VAR. Daarnaast wordt een bedrag van € 750.000 toegevoegd aan de reserve risico's opvang en vastgoed.

De behandeling van de najaarsnota 2023 door uw raad vindt plaats op 7 december 2023.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

dhr. R.L.H. Schoonderbeek

dhr. A.W. Hiemstra

Raadsvoorstel

Voorstellen Najaarsnota 2023

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De voorgestelde bijstellingen van de budgetten over het lopende jaar 2023 vast te stellen door vaststelling van de 15e begrotingswijziging 2023
2. Het voordelige resultaat van de bijstellingen ad € 2.940.451 voor een bedrag van € 2.190.451 toe te voegen aan de VAR .

3. Een bedrag van € 750.000 toe te voegen aan de reserve risico's opvang en vastgoed.

4. Het structureel nadelige resultaat ad +/- € 211.149 verwerken in de begroting 2024 middels een administratieve wijziging.

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

de gemeentesecretaris

de burgemeester

dhr. R.L.H. Schoonderbeek

dhr. A.W. Hiemstra

Raadsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 7 december 2023.

Met inachtneming van eventueel aangenomen moties en amendementen.

De griffier,

De voorzitter,

Mr. E.P. van Corbach

A.W. Hiemstra

Inleiding /resultaat

Inleiding

Najaarsnota 2023

De voor u liggende 'najaarsnota 2023' maakt deel uit van de P & C -cyclus. Dit document is het tweede bijstellingsdocument van 2023 waar, naast de noodzakelijke bijstellingen ook beknopte informatie over de Algemene Uitkering (mei- en septembercirculaire 2023) wordt gegeven.

Hoofdpijnen uit de bijstellingen

De hoofdpijnen uit de bijstellingen zijn als volgt:

Pijler	Onderwerp	bedrag	voordeel/ nadeel	incidenteel/ structureel
1	Uitbreiding Griffie	18.000	n	s
1	Verkiezingen	140.000	n	i/s
1	Opvang ontheemden Oekraïne	750.000	v	i
2	Subsidie bibliotheekwerk	25.000	n	s
2	Bijstandsuitkeringen/minimaregelingen	133.000	v	i
2	BUIG	47.000	n	i
2	Beschermd wonen	1.300.000	v	i
2	Bijdrage GGD	54.000	n	i
3	Opbrengst forensenbelasting	50.000	v	s
3	Bijdrage Huis van de Drentse Aa	75.000	n	i
4	Openbare Verlichting elektriciteit	60.000	v	i
4	Sportaccommodaties elektriciteit	41.000	n	i
4	Onderhoud molen "de Juffer" Gasselternijveen	85.000	n	i
4	Eikenprocessierups	40.000	n	i/s
4	Leges bouwvergunningen	150.000	v	i
5	Aanvullende investering huisvesting buitendienst Gieten	28.000	n	s
5	Energiekosten gemeentehuis en huisvesting buitendienst	90.000	n	i
5	Rechtskundig advies	70.000	n	i/s
5	Bijhouding Basiskaart Grootchalig Topografie (BGT)	40.000	n	i/s
5	Rente kortlopende leningen	380.000	v	i
5	Hogere Algemene Uitkering mei- en septembercirculaire	639.000	v	i
5	Budgetruimte structureel incidenteel over	272.000	v	i

Voor een gedetailleerde toelichting op deze en alle andere bijstellingen wordt u verwezen naar de inhoud van de tegels van de verschillende pijlers.

Resultaat

Resultaat najaarsnota 2023

Het resultaat van deze najaarsnota 2023 is € 2.940.451 positief. Hiervan is € 211.149 structureel negatief en € 3.151.600 incidenteel positief van karakter.

Voorgesteld wordt om van het voordelig resultaat ad € 2.940.451 een bedrag ad € 2.190.451 toe te voegen aan de Vrije Algemene Reserve (VAR) en een bedrag ad € 750.000 aan de reserve Risico's opvang en vastgoed.

Het structurele nadeel wordt meegenomen in de begroting 2024 middels een administratieve wijziging. Het structurele begrotingssaldo 2024 biedt hiervoor voldoende ruimte.

Geprognosticeerde stand VAR 2024-2027

Jaar	2024	2025	2026	2027
Geprognosticeerde stand VAR	8.418.000	7.806.451	7.150.451	6.895.451
storting najaarsnota 2023	2.190.451			
storting (vanuit het FMP begroting 2024)				
ontrekking (vanuit het FMP begroting 2024)	-2.802.000	-656.000	-255.000	-100.000
geprognosticeerde stand per 31 december	7.806.451	7.150.451	6.895.451	6.795.451

Pijler 1 Bestuur en participatie

Bijstellingen pijler 1 Bestuur en participatie

Extra budget raadsactiviteiten (0.1)

Het inzetten van de 'Spiekeriek' en het meer vergaderen op locatie brengt extra kosten met zich mee. Daarnaast vraagt het meer inzet van de organisatie (griffie en buitendienst). We nemen hiervoor een structureel extra bedrag op van € 7.000.

Griffie (0.1)

De werkgeverscommissie uit de raad heeft een objectief onderzoek laten uitvoeren naar de werkzaamheden van de griffie. Al langere tijd kunnen de werkzaamheden op de griffie niet binnen de huidige formatie worden uitgevoerd en is er sprake van overuren. Uit het onderzoek blijkt dat, uitgaande van een basis dienstverlening, 2,7 fte benodigd is op de griffie. Dit betekent een structurele formatie-uitbreiding van 0,4 fte, loonkosten € 18.000. Het gaat hierbij vooral om administratieve ondersteuning. Deze uitbreiding kan binnen de griffie worden gerealiseerd.

Verkiezingen (0.2)

In de begroting is structureel een bedrag voor verkiezingen beschikbaar. Dit budget wordt gebruikt om de stembureauleden een vergoeding te geven, drukwerk en portokosten van te betalen en ruimtes te huren voor de stemlokalen. Dit budget is niet meer toereikend. Dit komt o.a. door de hogere vergoedingen die stembureauleden krijgen. In afgelopen 2 jaar is het budget voor de verkiezingen incidenteel bijgesteld. We stellen het budget nu structureel bij.

Daarnaast zijn er 2023 op 22 november extra tweede kamer verkiezingen. Hiervoor was in de begroting 2023 geen budget opgenomen. Om deze verkiezingen te organiseren is er incidenteel een budget nodig.

In totaal stellen we voor het budget van de verkiezingen als volgt bij te stellen: structureel € 60.000 en incidenteel € 80.000 voor de extra verkiezingen in 2023.

Aanvullende opvang asielzoekers de Biester (6.1)

De kosten die we als gemeente maken voor de aanvullende opvang voor asielzoekers in de Biester worden in zijn geheel van rijkswege gecompenseerd. In de bestuursrapportage is hiervoor een voorlopige schatting gemaakt van € 0,5 mln. Nu is er een beter zicht op de werkelijke kosten. Naar verwachting komen we over 2023 uit op een bedrag ad € 1,85 mln. Dat betekent dat we nu een bijstelling opnemen van € 1,35 mln. aan de uitgaven en aan de inkomstenkant.

Opvang vluchtelingen Oekraïne (6.1)

Een voorlopige globale inschatting van de inkomsten en uitgaven leidt tot een voordeel van € 750.000. Dit voordeel heeft mede te maken met het feit dat de rijksvergoeding op kasbasis is terwijl onze kosten deels structureel zijn (kapitaallasten en vaste lasten aanschaf gebouw). De kosten lopen dan door terwijl de rijksvergoeding al is beeïndigd. Hiervoor moeten we reserveren. Daarnaast is de rijksvergoeding ook gebaseerd op een soort 'landelijk gemiddelde' en hebben wij in onze specifieke situatie lagere kosten dan dat gemiddelde. We stellen voor het voordeel toe te voegen aan de reserve opvang en vastgoed.

1. Bestuur en**Samen doen**(bedragen x €
1.000)

		Lasten			Baten				
		Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
0.1	Bestuur	1.769		25	1.794				
0.2	Burgerzaken	713	80	60	853	362			362
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.810			1.810	5			5
1.2	Openbare orde en veiligheid	458			458	8			8
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8.293	600		8.893	8.277	1.350		9.627
Resultaat voor bestemming		13.044	680	85	13.809	8.652	1.350		10.002
0.10	Mutatie reserves					84			84
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								
1.99	Bestemming resultaat								
Resultaat na bestemming		13.044	680	85	13.809	8.736	1.350		10.086

Pijler 2 Zorg

Bijstellingen pijler 2 Zorg

Logopedie (4.3)

De preventieve logopedie is belegd bij de GGD. Als gevolg van de toegenomen inflatie, met name CAO stijgingen, is het budget (al enige jaren) niet langer toereikend. Er is een structureel bedrag van € 10.000 extra nodig om het budget weer op niveau te brengen.

Subsidie bibliotheek (5.6)

Als gevolg van de toegenomen inflatie en de gestegen CAO is de subsidie voor het bibliotheekwerk over 2023 niet meer toereikend. Er is een bedrag ad € 24.749 extra benodigd. Omdat deze kostenstijging doorwerkt in 2024 is deze verhoging structureel opgenomen.

Maatschappelijke begeleiding (6.1)

Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten ontvangen we een decentralisatie-uitkering. De hoogte is gebaseerd op het aantal inburgeringsplichtigen op peildatum 31 januari 2023. Voor 2023 gaat het om € 23.700. Dit bedrag is budgettair neutraal verwerkt. De inkomst is opgenomen op pijler 5 bij het onderdeel Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds. Impuls heeft de opdracht de maatschappelijke begeleiding te verzorgen. Het budget wordt dan ook ingezet ter dekking van de aan Impuls toegekende subsidie.

Specifieke uitkering GALA/IZA (Brede SPUK) (6.1, 6.2, 7.1 en pijler 4, 5.1)

De Brede SPUK is een specifieke uitkering met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040. De basis van deze SPUK is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Sportakkoord II en Integraal Zorgakkoord (IZA). Zo wil de overheid gemeenten helpen de integraliteit tussen de thema's te bevorderen en om gezondheidsachterstanden terug te dringen. De Brede SPUK bevat maatregelen om o.a. sporten te stimuleren, overgewicht tegen te gaan en de mentale gezondheid te bevorderen, maar ook valpreventie, mantelzorg en één tegen eenzaamheid. Deze subonderdelen worden in de Brede SPUK verdeeld onder 3 hoofdonderdelen, namelijk Sport, bewegen & cultuur, Gezondheid & sociale basis en Ondersteunende onderdelen. Binnen onze gemeente hebben we binnen deze 3 hoofdonderdelen 15 subonderdelen waar we mee aan de slag gaan. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Structureel: € 256.978

Incidenteel: € 129.649

Bijdrage GGD (6.2 en 7.1)

De totale bijdrage aan de GGD Drenthe is in 2023 incidenteel met € 54.000 verhoogd. Aan de verhoging ligt een aantal autonome ontwikkelingen ten grondslag, i.c. de implementatie van de Wet open overheid (Woo), dienstverlening JGZ Oekraïense kinderen en de impact van de buitengewone loon- en prijsontwikkeling. Op taakveld 6.2 wordt een bedrag van € 16.000 bijgesteld voor Veilig Thuis Drenthe. Op taakveld 7.1 een bedrag van € 38.000 voor de Algemene Bijdrage.

Bijstandsuitkeringen/minimaregelingen (6.3)

Voor 2023 wordt een tekort op het Bijstandsbesluit Zelfstandigen BBZ) verwacht van incidenteel € 20.000. Dit op basis van een de tussentijdse rapportage van Werkplein Drentsche Aa (WPDA). Op de minimaregelingen gaat het om een incidenteel overschot van € 153.000. Dit overschot wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven op de regeling voor collectieve aanvullende ziektekostenverzekering t.o.v. onze raming in de begroting.

BUIG

De bijstandsuitkeringen die de gemeente verstrekt vanuit het BUIG budget is op basis van de huidige prognose incidenteel € 47.000 hoger dan geraamd. Hoewel het totaal aantal uitkeringsgerechtigden afneemt, zijn de kosten hoger door stijging van de normbedragen voor de uitkeringen.

Beschermd wonen (6.71)

De functie 'beschermd wonen' wordt voor onze gemeente uitgevoerd door centrumgemeente Assen. Voordelen van de centrumgemeente worden via een verdeelsleutel verdeeld over de aangesloten gemeenten. Over 2023 verwacht de gemeente Assen een groot voordeel. Dat voordeel ontstaat met name als gevolg van de overgang van een groot aantal cliënten naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De ontvangsten middelen van het rijk zijn daar (nog) niet voldoende op aangepast. Daarnaast zien we

een lichte daling van het aantal overgebleven cliënten. Voor Aa en Hunze wordt het voordeel voorlopig ingeschat op € 1,3 mln. In de jaarrekening hopen we een definitief bedrag op te nemen.

2. Samen Leven

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				Baten			
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
4.1	Openbaar basisonderwijs	43			43				
4.2	Onderwijshuisvesting	74			74	20			20
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.512		10	1.522	459			459
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	386			386	55			55
5.6	Media	550		25	575	25			25
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.874	37	13	2.923	501	13	13	526
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.270	71	83	4.423	159	71		296
6.3	Inkomensregelingen	9.139	-86		9.053	5.687			5.687
6.4	WSW en beschut wonen	79			79				
6.5	Arbeidsparticipatie	345			345	10			10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.721			1.721	136			136
6.71	Maatwerkdienst- verlening 18+						1.300		1.300
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.779			1.779				
6.71B	Begeleiding (WMO)	3.203			3.203				
6.71C	Dagbesteding (WMO)	50			50				
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-								
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	150			150				
6.72B	Jeugdhulp behandeling	3.053			3.053				
6.72C	Jeugdhulp Dagbesteding	524			524				
6.73A	Pleegzorg	108			108				
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	281			281				
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	43			43				
6.74C	Gesloten plaatsing	277			277				
6.81	Geëscaleerde zorg 18+								
6.82	Geëscaleerde zorg 18-								
6.82A	Jeugdbescherming	231			231				
6.82B	Jeugdreclassering	122			122				
7.1	Volksgezondheid	1.454	84	45	1.583	73	46	45	164
Resultaat voor bestemming		32.269	105	175	32.549	7.124	1.430	125	8.678
2.99	Bestemming resultaat	19			19	695			695
Resultaat na bestemming		32.288	105	175	32.568	7.819	1.430	125	9.373

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Bijstellingen pijler 3 Economie, werk en recreatie

Opbrengst forensenbelasting (3.1)

De opbrengst van de forensenbelasting stijgt voornamelijk als gevolg van verschuivingen tussen de staffels, die veroorzaakt worden door een hogere WOZ-waarde. Structureel gaat het om een bedrag van € 50.000.

Bijdrage recreatieschap Drenthe (3.3)

Het recreatieschap heeft haar begroting tussentijds bijgesteld ivm CAO verhogingen. Incidenteel nadeel € 5.000. In de begroting 2024 van de gemeente is de bijstelling structureel verwerkt.

Bijdrage Huis van de Drentsche Aa (5.7)

Het Nationaal Park Drentsche Aa heeft ons, samen met andere partijen, gevraagd een bijdrage te verlenen om de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van het "Huis van de Drentsche Aa" mogelijk te maken. Wij stellen voor om een incidenteel bedrag van € 75.000 beschikbaar te stellen.

3. Duurzaamheid en Economie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten			Baten				
		Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
3.1	Economische ontwikkelingen	540			540			50	50
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	898			898	823			823
3.3	Bedrijfsloket en –regelingen	5	5		10	15			15
3.4	Economische promotie	454			454	2.220			2.220
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.398	75		1.473	532			532
7.4	Milieubeheer	1.737			1.737	898			898
Resultaat voor bestemming		5.033	80		5.113	4.488		50	4.538
3.99	Bestemming resultaat					1.353			1.353
Resultaat na bestemming		5.033	80		5.113	5.841		50	5.891

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Bijstellingen pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Openbare verlichting (2.1)

Rekening houdend met de sterk gestegen energieprijzen hebben we het budget voor elektriciteit voor openbare verlichting in de bestuursrapportage 2023 structureel verhoogd met € 60.000. Daarnaast hebben we op dat moment het budget ook nog met € 60.000 incidenteel bijgesteld. De incidentele bijstelling blijkt achteraf niet nodig te zijn geweest en wordt teruggedraaid.

Investeringskredieten wegen (2.1)

Voor investeringskredieten op wegen en fietspaden is, als gevolg van inflatie, sprake van een aantal marginale overschrijdingen van in totaal € 27.000. Kapitaallasten € 810 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rente 0,5%).

Specifieke uitkering GALA/IZA (Brede SPUK) (5.1)

Voor toelichting zie het kopje Specifieke uitkering GALA/IZA (Brede SPUK, 6.1, 6.2, 7.1) onder Pijler 2 Samenkracht en burgerparticipatie

Energiekosten sportaccommodaties (5.2)

Als gevolg van de hogere energiekosten wordt de raming voor gas en elektriciteit op sporthallen en zwembaden met een bedrag van € 41.000 bijgesteld. De verhoging is voornamelijk incidenteel.

Molen “de Juffer” Gasselternijveen (5.5)

Bij een uitgevoerde inspectie naar de staat van onderhoud van de molen is geconstateerd dat de omloopstelling van de molen dusdanig is aangetast dat meerdere draagbalken vervangen moeten worden. Hiervoor moet de gehele omloopstelling naar verwachting worden gedemonteerd en opnieuw worden opgebouwd. Mogelijk dat de loopplanken kunnen worden hergebruikt. Totale kosten incidenteel € 85.000.

Eikenprocessierups (5.7)

We nemen maatregelen om overlast van de eikenprocessierups (EPR) te verminderen op plaatsen waar zowel inwoners als recreanten veel overlast ervaren. Daarnaast zorgen we er ook voor dat de nesten in bomen die gesnoeid moeten worden van tevoren geïdentificeerd en verwijderd worden. Dit doen we om de snoeiers te beschermen. Al enkele jaren hebben we te maken met overschrijdingen van het budget voor monitoring en bestrijding van de eikenprocessierups, of we hebben het incidenteel moeten aanpassen. Dit komt doordat de hoeveelheid nesten jaarlijks kan variëren als gevolg van verschillende weersomstandigheden, waardoor de jaarlijkse kosten moeilijk nauwkeurig te voorspellen zijn. Het huidige budget voor de monitoring en bestrijding van de eikenprocessierups is structureel ontoereikend. Voorgesteld wordt het budget zowel structureel als incidenteel met € 20.000 te verhogen.

Aanvulling leefbaarheidsfonds (6.1)

Volgens een lopende afspraak met de raad wordt het leefbaarheidsfonds jaarlijks aangevuld tot een bedrag van € 100.000. Na aftrek van de werkelijke betalingen en exclusief lopende aanvragen zit er nog een bedrag in het fonds van € 63.000. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 37.000 toe te voegen. Het betreft een incidenteel bedrag.

Bijdrage RUD - Drenthe (7.4)

De RUD Drenthe heeft haar begroting tussentijds bijgesteld. De voorgenomen overdracht van taken t.a.v. milieu en bodem van provincie naar gemeenten is uitgesteld en betekent een verlaging van € 43.000. Door de loon- en prijscompensatie stijgt de bijdrage met € 57.000 welke deels wordt gecompenseerd met € 44.000 door lager geraamde uren in het jaarprogramma. Daarnaast is incidenteel € 16.000 extra geraamd voor het aanpassen van het inrichtingenbestand als voorbereiding op de Omgevingswet. De gemeentelijke bijdrage wordt voor 2023 per saldo incidenteel € 14.000 lager.

Aankoop strategische gronden Gasselternijveen (8.2)

In Gasselternijveen is een strategische grondaankoop gedaan voor een bedrag van € 380.000. Het gaat om een kapitaalkrediet met rentelasten van € 1.900.

Leges Bouwvergunningen (8.3)

In de begroting 2023 zijn de legesinkomsten structureel met € 150.000 verlaagd in verband met de (toen verwachte) invoering van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet is echter uitgesteld naar 1 januari 2024 zodat de legesinkomsten incidenteel met hetzelfde bedrag kunnen worden verhoogd.

Daarnaast zien we een hoger aantal vergunningaanvragen dan verwacht zodat hiervoor extra inhuur heeft plaatsgevonden. Naar verwachting wegen de extra kosten op tegen de extra inkomsten.

4. Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				Baten			
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
2.1	Verkeer en vervoer	4.188	-60	1	4.129	48			48
2.2	Parkeren	5			5				
2.5	Openbaar vervoer	5			5				
4.2	Onderwijshuisvesting	652			652				
5.1	Sportbeleid en activering	282		132	415	217		132	349
5.2	Sportaccommodaties	1.763	41		1.804	467			467
5.3	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	82			82				
5.5	Cultureel erfgoed	327	85		412	27			27
5.6	Media								
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.184	20	20	4.224	23			23
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.175	37		1.212	182			182
7.2	Riolering	1.513			1.513	2.162			2.162
7.3	Afval	2.448			2.448	3.085			3.085
7.4	Milieubeheer	1.226	-14		1.212	135			135
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	505			505	100			100
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.905			1.905	352			352
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.160		2	3.161	3.155			3.155
8.3	Wonen en bouwen	1.659			1.659	565	150		715
Resultaat voor bestemming		25.082	109	155	25.346	10.519	150	132	10.801
4.99	Bestemming resultaat	250			250	1.989			1.989
Resultaat na bestemming		25.332	109	155	25.596	12.507	150	132	12.789

Pijler 5 Middelen en Ondersteuning

Bijstellingen Middelen en Ondersteuning

Verzekeringen (0.4)

De premies voor aansprakelijkheid, brandverzekering, ongevallen en wagenpark zijn gestegen. Het gaat om een structurele verhoging van € 10.000.

Huisvesting Buitendienst (0.4)

Voor de nieuwbouw van het kantoorgebouw met loods voor de buitendienst in Gieten is een bouwbudget van € 1,65 miljoen beschikbaar. Dit budget blijkt niet toereikend te zijn. Dit tekort betreft uitsluitend de bouwkosten en niet de kosten van architecten, adviseurs, of andere bijkomende uitgaven. Dit wordt deels veroorzaakt door de voortschrijdende inflatie maar ook doordat de benodigde oppervlakte om te voldoen aan het Programma van Eisen groter is geworden dan waarmee in de oorspronkelijke raming was gerekend. De extra kapitaallasten zijn € 27.690,-- (afschrijvingstermijn 40 jaar, rentepercentage 0,5%).

Energiekosten gemeentehuis en huisvesting buitendienst (0.4)

Als gevolg van de hogere energiekosten wordt de raming voor gas en elektriciteit met een bedrag van € 90.000 bijgesteld. De verhoging is vooralsnog incidenteel.

Rechtskundig advies (0.4)

In verband met een toenemend aantal juridische procedures, de behoefte aan externe adviezen en de stijgende kosten daarvan is het budget voor rechtskundig advies structureel niet meer toereikend. De afgelopen jaren hebben we de raming steeds incidenteel bijgesteld. We stellen voor de raming structureel met € 40.000 en incidenteel met € 30.000 te verhogen.

Bijhouding basiskaart Grootschalige Topografie (BGT 0.4)

Er zijn achterstanden ontstaan in de bijhouding van de BGT. Hiervoor is dit jaar extra externe inzet noodzakelijk geweest. De kosten hiervan bedragen voor dit jaar € 40.000. Hiervan is een bedrag ad € 25.000 structureel. Hiermee wordt voorkomen dat opnieuw achterstanden ontstaan.

Rente investeringen (0.5)

Als zich een mutatie in de kapitaallasten voordoet vanuit een investering worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op de betreffende pijler gecorrigeerd. De rentelasten worden vervolgens budgettair neutraal verrekend binnen het onderdeel treasury. In deze najaarsnota gaat het om een totaalbedrag ad € 6.650 aan rentekosten van aanvullende investering op huisvesting buitendienst en wegen en daarnaast rente van strategische grondaankopen.

Rente kortlopende leningen (0.5)

De rentekosten zijn € 380.000 lager dan geraamd als gevolg van een lager bedrag aan kortlopende leningen. Bij het berekenen van de rente moeten we ervan uitgegaan dat we al onze ambities geheel uitvoeren met de beschikbaar gestelde middelen en dat we daarvoor financiering (leningen) moeten aantrekken. In de praktijk is er echter sprake van vertraging in de uitvoering zodat er minder leningen behoeven te worden aangetrokken.

Bij het bepalen van de rente in de begroting hanteren we de richtlijnen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Algemene uitkering (0.7)

De berekening van de algemene uitkering op basis van de mei- en septembercirculaire 2023 leidt tot een incidenteel hogere uitkering van € 639.000.

Naast de incidentele hogere algemene uitkering zijn er ook incidentele bedragen beschikbaar gekomen voor een aantal onderwerpen. Een deel daarvan is in de vorm van een integratie- of decentralisatie-uitkering en een deel bestaat uit taakmutaties. In dat geval worden voor een specifiek onderwerp of taak middelen toegevoegd aan het gemeentefonds en van daaruit weer verdeeld over de gemeenten.

Voor al deze incidentele middelen geldt dat deze tot de algemene dekkingsmiddelen behoren. Ze geven een indicatie van onderwerpen waar de gemeenten extra uitgaven zouden kunnen hebben.

Voor 2023 gaat het om de volgende onderwerpen:

- * Maatschappelijke begeleiding € 23.700
- * Energiearmoedebestrijding € 44.000

* Dienstverlening kwetsbare inwoners	€ 36.000
* Leerlingenvervoer Oekraïne	€ 64.000
* Taalonderwijs Oekraïne	€ 31.000
* Extra instroom asielzoekers	€ 61.000
* Wet Goed Verhuuderschap	€ 8.000

Al deze middelen worden worden voorlopig geparkeerd op een stelpost. Zodra er plannen onder liggen worden de middelen op een functionele post geplaatst. Als deze plannen niet komen vallen deze bedragen terug in de algemene middelen.

DU Maatschappelijke begeleiding (0.7)

Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen ontvangen we over 2023 een bedrag ad € 23.700 . De uitgaven hiervoor worden verantwoord op pijler 2. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Budgetruimte structureel (0.8)

De structurele budgetruimte 2023 van € 272.000 wordt dit jaar niet meer ingezet. Het bedrag is meegenomen in het beginsaldo van de begroting 2024. Hierdoor ontstaat in 2023 een incidenteel voordeel.

Onvoorzien (0.8)

Van de verplichte raming voor onvoorzien uitgaven is in 2023 geen gebruik gemaakt. Incidenteel voordeel € 17.000.

5. Middelen en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

		Lasten				Baten			
		Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroo t 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023
0.3	Beheer overige gebouwen gronden	540			540	141			141
0.4	Overhead	11.261	135	103	11.498	382			382
0.5	Treasury	73	-380		-307	420			420
0.61	OZB woningen	127			127	3.641			3.641
0.62	OZB niet woningen	40			40	1.210			1.210
0.64	Belastingen overig	2.607			2.607	2.294			2.294
0.7	Algemene Uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	78	244		322	45.201	906		46.107
0.8	Overige baten en lasten	585	-289		296	265			265
0.9	Vennootschapsbelasting	26			26				
Resultaat voor bestemming		15.335	-290	103	15.148	53.553	906		54.460
4.99	Bestemming resultaat	277			277	2.852			2.852
Resultaat na bestemming		15.612	-290	103	15.425	56.405	906		57.311

Recapitulatie

Recapitulatie

Recapitulatie bijstellingen

Recapitulatie bijstellingen (bedragen x € 1.000)	lasten				baten			
	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2023	Begroot 2023	Bijstelling incidenteel	Bijstelling structureel	Totaal 2022
01 Bestuur en Samen doen	13.044	680	85	13.809	8.736	1.350		10.086
02 Samen Leven	32.288	105	175	32.568	7.819	1.430	125	9.373
03 Duurzaamheid en Economie	5.033	80		5.113	5.841		50	5.891
04 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	25.332	109	155	25.596	12.507	150	132	12.789
05 Middelen en ondersteuning	15.612	-290	103	15.425	56.405	906		57.311
Algemeen totaal	91.308	684	518	92.511	91.308	3.836	307	95.451

Saldo en totaal bijstellingen (bedragen x € 1.000)

Structureel

Beginsaldo (begroting 2023)	272
Bijstellingen (saldo lasten - baten)	-211

Saldo na bijstellingen 60

Incidenteel

Beginsaldo	
Bijstellingen (saldo lasten - baten)	3.152

Saldo na bijstellingen 3.152

Overzicht bijstellingen

Overzicht bijstellingen
(excl. budgettair
neutrale bijstellingen)

Pijler	Taakveld	Omschrijving	Lasten Nadeel	Lasten Voordeel	Baten Nadeel	Baten Voordeel	resultaat	i/s
1	0.1	Extra kosten raadsactiviteiten	7.000					s
1	0.1	Uitbreiding Griffie	18.000					s
1	0.2	Verkiezingen	80.000					i
1	0.2	Verkiezingen	60.000					s
1	6.1	Opvang ontheemden Oekraïne		750.000				i
2	4.3	Logopedie	10.000					s
2	5.6	Subsidie bibliotheekwerk	24.749					s
2	6.2	Bijdrage GGD tbv Veilig Thuis Drenthe	16.000					s
2	6.3	Bijstandsuitkeringen/minimaregelingen		133.000				i
2	6.3	BUIG	47.000					i
2	6.71	Beschermd wonen				1.300.000		i
2	7.1	Bijdrage GGD	38.000					i
3	3.1	Opbrengst forensenbelasting				50.000		s
3	3.3	Bijdrage recreatieschap	5.000					i
3	5.7	Bijdrage huis van de Drentse Aa	75.000					i
4	2.1	Openbare Verlichting elektriciteit		60.000				i
4	2.1	Investeringskredieten wegen kapitaallasten	810					s
4	5.2	Sportaccommodaties elektriciteit	41.000					i
4	5.5	Onderhoud molen "de Juffer" Gasselternijveen	85.000					i
4	5.7	Eikenprocessierups	20.000					i
4	5.7	Eikenprocessierups	20.000					s
4	6.1	Toevoeging leefbaarheidsfonds	37.000					i
4	7.4	Bijdrage RUD - Drenthe		14.000				i
4	8.2	Strategische grondaankopen Gasselternijveen rente	1.900					s
4	8.3	Leges bouwvergunningen				150.000		i
5	0.4	Verzekeringen	10.000					s
5	0.4	Aanvullende investering huisvesting buitendienst Gieten	27.690					s
5	0.4	Energiekosten gemeentehuis en huisvesting buitendienst	90.000					i
5	0.4	Rechtskundig advies	30.000					i
5	0.4	Rechtskundig advies	40.000					s
5	0.4	Bijhouding Basiskaart Grootchalig Topografie (BGT)	15.000					i
5	0.4	Bijhouding Basiskaart Grootchalig Topografie (BGT)	25.000					s
5	0.5	Rente kortlopende leningen		380.000				i
5	0.7	Hogere Algemene Uitkering mei- en septembercirculaire				639.000		i
5	0.8	Budgetruimte structureel incidenteel over		272.000				i
5	0.8	Onvoorziene uitgaven		17.000				i
Totalen najaarsnota			824.549	1.626.000	0	2.139.000	2.940.451	
Toe te voegen aan de reserve risico's opvang en vastgoed							750.000	
Toevoeging aan de VAR							2.190.451	

